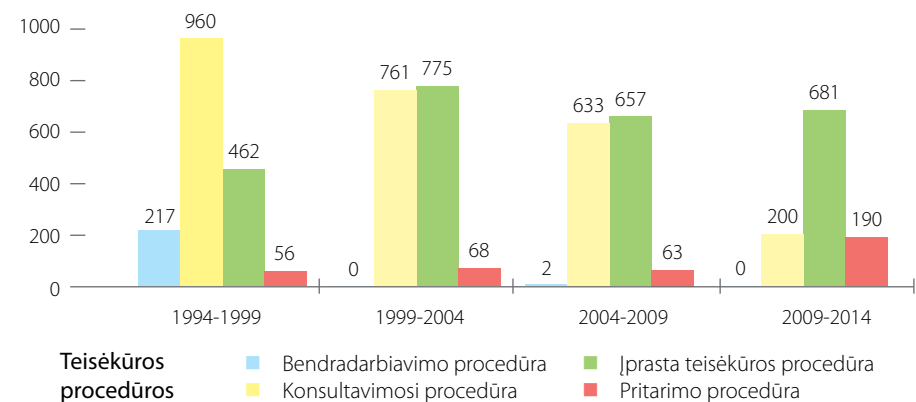


Teisėkūros procedūrų taikymas

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, daugumai teisės aktų taikoma įprasta teisėkūros procedūra, o bendradarbiavimo procedūra nebenaudojama.



Konsultavimosi procedūra

Speciali teisėkūros procedūra, kurios metu Europos Parlamentas pateikia savo nuomonę dėl siūlomo teisės akto prieš jį priimant Tarybai. EP gali pritarti siūlomam teisės aktui, jį atmesti arba pasiūlyti pakeisti. Taryba neprivalo atsižvelgti į Parlamento pateiktą nuomonę, tačiau negali priimti sprendimo šios nuomonės negavusi.

Ši procedūra taikoma tik keliose ES teisėkūros srityse, pavyzdžiui, nustatant vidaus rinkos išimtis, konkurencijos teisėje ir kai kuriais kitais atvejais.

Pranešimai savo iniciatyva

Kai ES sutartys numato iniciatyvos teisę Europos Parlamentui, jo komitetai gali rengti pranešimus ar rezolucijas tam tikrais jų kompetencijai priklausančiais klausimais. Dėl rezoliucijų ir pranešimų vėliau yra balsuojama EP plenarinėje sesijoje.

Norite sužinoti daugiau?

Kreipkitės į Europos Parlamento Informacijos biurą Lietuvoje!

Europos Parlamento Informacijos biuras Lietuvoje informuoja Lietuvos gyventojus apie Europos Parlamento veiklą, priimamus sprendimus, diskusijas, skatina Lietuvos gyventojų domėjimąsi Europos Sąjungos integracijos procesais ir ateities perspektyvomis, ragina visuomenę prisijungti prie ES temų aptarimo bei dalyvauti rinkimuose į Europos Parlamentą.

Mus rasite:

Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Tel. +370 5 212 07 66
Faksas +370 5 261 98 28
El. paštas epvilnius@europarl.europa.eu
www.europarl.lt



Kaip priimami Europos Sąjungos teisės aktai?

Ar Tu gali dalyvauti?



Kokie būna ES teisės aktai?

Europos Sąjungoje yra trys pagrindinės privalomų ES teisės aktų rūšys: reglamentai, direktyvos ir sprendimai.

ES reglamentai yra priimami ES institucijų ir taikomi tiesiogiai visose ES šalyse nuo jų įsigaliojimo dienos.

ES direktyvos nustato bendresnius reikalavimus ar tikslus tam tikroms sritims visose ES šalyse. Vėliau kiekviena ES šalis numato priemones šiems reikalavimams įgyvendinti ar tikslams pasiekti. Taip direktyvų nuostatos perkeliama į nacionalinę teisę ir tampa įstatymais, įsakymais ar kitais teisės aktais.

Sprendimai priimami konkrečiais klausimais ir privalomi tik sprendime nurodytai valstybei, įmonei ar organizacijai.

Trumpai apie ES teisėkūrą

Per pastaruosius dešimtmečius Europos Parlamento galios nuolat didėjo. Dabar jis yra vienas pagrindinių ES teisės aktų leidėjų. Kartu su Europos Sąjungos Taryba (toliau – Taryba) Parlamentas priima arba iš dalies keičia Komisijos reglamentų ir direktyvų pasiūlymus.

Skirtingų sričių ir pobūdžio teisės aktai priimami pagal skirtingas procedūras. Svarbiausios iš jų yra trys: įprasta, pritarimo ir konsultavimosi.

Be to, Europos Parlamentas gali rengti ir priimti rezolucijas ir pranešimus savo nuožiūra. Tai nėra teisės aktai, tačiau į šiuose dokumentuose išsakyta nuomonė dažnai atsižvelgia kitos institucijos bei valstybės.

Pažiūrėkime, kaip viskas vyksta.

Įprasta teisėkūros procedūra

Tai – pagrindinė teisėkūros procedūra, pagal kurią priimama dauguma Europos Sąjungos teisės aktų.

Pagal šią procedūrą Europos Parlamentas ir ES Taryba turi vienodas galias taisyti, patvirtinti arba atmesti teisės aktus. Teisės aktai priimami tik sutarus abiem institucijoms.

Įprasta teisėkūros procedūra taikoma priimant ekonomikos, migracijos, energetikos, transporto, aplinkos, vartotojų apsaugos ir kitų sričių teisės aktus. Išsamų procedūros aprašymą ir etapus rasite lankstinuko infografike.

Pritarimo procedūra

Europos Parlamentas pritaria teisės akto projektui arba jį atmeta, o Taryba privalo atsižvelgti į Parlamento nuomonę. Procedūra taikoma ratifikuojant tarptautinius susitarimus, šiuurkštus pagrindinių teisių pažeidimo atvejais, priimant naujas ES valstybes nares ar nustatant išstojimo iš ES tvarką.



Įprasta teisėkūros procedūra



Piliečiai ir suinteresuotos organizacijos gali:

- *1. imtis piliečių iniciatyvos ir pasiūlyti savo teisės akto projektą;
- *2. kreiptis į EP narius siūlydami ES teisės aktą;
- *3. pateikti peticiją Europos Parlamentui;
- *4. pateikti savo nuomonę dėl Komisijos rengiamų ar persvarstomų teisės aktų vykstant viešosioms konsultacijoms.
- *5. Pateikti savo nuomonę atsakingam EP komitetui, EP nariams ir dalyvauti viešuose teisės akto svarstymuose EP komitetuose.
- *6. Sužinoti savo vyriausybės nuomonę ir pateikti savo pastabas nacionalinėms valdžios institucijoms.
- *7. Susisiekti su EP nariais ir paprašyti jų balsuoti už arba prieš pakeitimus. Galimybių teikti pakeitimus nedaug, kadangi svarstomi ankstesni pasiūlymai ir pakeitimai.
- *8. Pranešti savo vyriausybės atstovams, ką galvojate apie vieną ar kitą pakeitimą, kadangi Taryba tik reaguoja į Parlamento pakeitimus.
- *9. Informuoti EP narius ir vyriausybės atstovus dėl teiginių, kurie, jų nuomone, neturėtų būti įtraukti į galutinį teisės aktą. Nauji pakeitimai neteikiami.
- *10. Paprašyti EP narių ir savo vyriausybės pritarti arba atmeti tekstą. Bendro teksto keisti nebegalima.



Pasiūlymas priimtas

Kai Europos Parlamentas ir Taryba patvirtina pasiūlymo dėl teisės akto galutinį tekstą, jį kartu pasirašo abiejų institucijų pirmininkai ir generaliniai sekretoriai. Po pasirašymo tekstai skelbiami Oficialiajame leidinyje ir tampa oficialiais dokumentais.

- Reglamentai yra privalomi ir tiesiogiai taikomi visoje ES nuo paskelbimo Oficialiajame leidinyje datos.
- Direktyvose nustatomi galutiniai rezultatai, kuriuos turi pasiekti kiekviena valstybė narė, tačiau nacionalinėms vyriausybėms paliekama teisė spręsti, kaip pritaikyti savo įstatymus, kad būtų pasiekti šie tikslai. Kiekvienoje direktyvoje konkrečiai nustatoma data, iki kurios turi būti pritaikyti nacionaliniai įstatymai.
- Sprendimai taikomi konkrečiais atvejais, susijusiais su tam tikromis institucijomis arba asmenimis, ir yra visiškai privalomi.



Pasiūlymas nepriimtas

Tuo atveju, kai pasiūlymas dėl teisės akto atmetamas bet kuriuo procedūros etapu arba Parlamentas ir Taryba negali pasiekti kompromiso, pasiūlymas nepriimamas ir procedūra užbaigiama. Nauja procedūra gali būti pradėta tik tuo atveju, jei Komisija pateikia naują pasiūlymą.